

SANHERIB, KONING VAN ASSYRIË.

Bovenstaande afbeelding is die van Sanherib, koning van Assyrië, van wien wij zooveel in den Bijbel lezen, tijdens de regering van Hizkia (zie 2 Kon. 18 en 19 en Jes. 37.) Zij is genomen naar die, welke men uit de ruïnen van Nineve heeft opgedolven. Zij stelt hem voor zoo als hij gezeten is op een troon, bestierende het beleg van eene stad die zijne soldaten bezig zijn in te nemen.

Boven deze afbeelding staat in pils- of spijkerschrift een opschrift, dat wij reeds in Dl. 11 blz. 84 gegeven en beschreven hebben, en hetwelk aldus luidt: „Sanherib, de magtige koning, koning van het land van Assyrië, zittende op den troon des gerichts vóór de stad Lachis. Ik geef verlost tot hare uitmoording.“ (2 Kon. 19: 8; Jes. 37: 8.) Dit is eene van die vele daar gedaan ontdekkingen, die de juiste waarheid van den Bijbel bevestigen, dienende jaren nadat de daarin vermelde gebeurtenissen geschied zijn.

T. M. L.

VOOR DEN ONDERWIJZER.

NOVEMBER. — EERSTE WEEK.

Josia — het Wetboek (2 Kon. 22).

Josia was acht jaren oud toen hij koning werd en nog geen veertig toen hij stierf. De Prediker zegt: (10: 16) „wie het land welks koning een kind is.“

Voorzeker, indien dat kind goede raadsliden en voogden heeft, en het niet naar ouder en verstandiger lieden luistert. Van Josia lezen wij (vs. 2) dat „hij deed, dat recht was in de oogen des Heeren.“ Dit had hij van zijn vader niet geleerd. Van dezen (hij heette Amon) vinden wij opgeteekend, dat hij „den Heer, den God zijner vaderen verliet,“ hoofdstuk 21: 21. Slechts twee jaren regeerde hij, en werd toen door zijne eigene knechten vermoord. Maar het volk wroekte die misdaad en zette zijn achttienjarige zoon op den troon van Juda. — Was zijne moeder godvreesend? Wij weten het niet. — 't Zij de invloed van zijn grootvader Manasse, die in de gevangenis van Assyrië bekeerd was, en bij wiens dood Josia 6 jaren telde, — of van den profet Zefanja, die ook in zijn tijd leefde en profeteerde, of wél de leiding van den hogepriester Hilkia in vereniging met de profetes Hulda door den Heer is gebruikt om op het hart van den jongen koning te werken — of nog andere personen, van wie de Schrift zwijgt, maar de eenwigheid spreken zal: wij weten het niet met zekerheid. Maar laat ons denken aan zoo menigen godvreesenden onderwijzer of onderwijzeres, kindermeid of baker, die den kinderen van ongelovige ouders ten zegen was.

Volgens 2 Kron. 34: 3 begon Josia reeds in het achtste jaar zijner regering, dus op zijn zestiende jaar, „den God van zijn vader David te zoeken,“ en in het twaalfde jaar zijner regering, (toen was hij 20 jaar oud) „begon hij Juda en Jeruzalem van de hoogten en de bosschen en de gegoten en gesneden beelden te reinigen.“ Weder vielen de Baalsaltaren en de zonnebeelden, die daar boven waren, voor den moker dergenen, die ze vermorzelden, en deze reiniging strekte zich over het gansche land

Juda uit, ja zelfs de steden van Manasse en Efraim tot in Nafthali toe werden niet uitgesloten. Toen werd ook de profete van den „man Gods uit Juda“ tegen het altaar te Bethel in de dagen van Jerobeam gesproken, vervuld (1 Kor. 13: 2), en de „gestampte“ en „vergruisde“ afgodsbeelden mengden hunne puinhoopen met de asch der beenderen van de priesters der hoogten.

Zoo wendde zich de vorst thans tot den tempel des Heeren, die in de laatste halve eeuw weder zeer in verval was geraakt. Eene vrijwillige offergave in geld werd van ieder tempelbezoeker gevraagd, dat door de „dorpelwachters“ aan de deuren werd ontvangen (vers 4.) In het achttiende jaar zijner regering — hij telde toen 26 jaar — werd de schrijver Safan door den koning naar Hilkia den hogepriester gezonden, dat deze „het geld opsommen“ zou, dat in het huis des Heeren gebragt was, en daarna werd dit geld aan opzigtters, „verzorgers van het werk“ gegeven om „de breuke te heelen“ (vers 5.) Dezen handelnden zoo „trouwelijk,“ dat niet eenmaal rekening en verantwoordig van hen gevraagd werd, want op timmerlieden en metslaars en al wie er aan werkten, konden zij staat maken. Te midden van den diepen afval van Israël was het waarlijk een bewonderingswaardig feit, dat er toen zulke trouwe werklieden werden gevonden. Voorzeker zal Hilkia wel geweten hebben aan wie hij het werk opdroeg; maar toch tuigt deze kleine bijzonderheid van een minder diep zedelijk verval dan men zou verwacht hebben. Ook onder ons zijn lieden, die „ieder het zijne geven,“ maar van dat „ieder“ God, die het meeste van hen te vorderen heeft, uitsluiten. Bij een heilig werk (tempelreiniging) behooren heilige handen, die niet door woekerzucht, of afzetterij onrein zijn geworden. Ook dit nog: wilt gij betrouwbare menschen in uwe dienst hebben begin met hen te vertrouwen. Wij wantrouwen wel eens iemand eer wij weten, dat er reden toe is. Toch zou het in onze maatschappij, waarin de leugen overheerschend is, zeer verkeerd zijn tot regel aan te nemen, dat men geene rekening en verantwoording behoeft te vragen.

Al wat wij tot dusverre goeds van Josia vernamen werd door hem verrigt voordat hij in het bezit was van een geschreven woord des Heeren, — bij gevolg onder den invloed van het gesprokene door priesters, profeten of anderen. Nu lezen wij, vers 8, dat bij het verbeteren van het huis des Heeren het wetboek werd gevonden, dat Hilkia aan Safan ter hand stelde, en deze laatste tot den koning bragt en voor hem las (vers 9 en 19.) Wie denkt hier niet aan den jeugdigen Magister van Erfurt, die ook eerst op zijn 21ste jaar, dat is slechts 5 jaren vroeger dan Josia, het Woord Gods in de boekerij van het klooster vond. Die Bijbel was voorwaar niet minder bestoven dan het wetboek, dat Hilkia uit een verborgen hoek had opgeraapt. Voor beiden, Josia en Luther, werd het Godswoord eene aanleiding tot verootmoediging en het rechte zwaard, waarmede alle geestelijke vijanden werden bestreden, de grondwet der Hervorming. Beide mannen waren hervormers, alleen was de Hervorming van het jaar 1517 onzes Heeren duurzamer en rijker in gevolgen dan die van het jaar 634 vóór zijne geboorte. Waarom? Omdat, zoo als straks de profetes Hulda aan Josia zeggen zal, het rijk van Juda zijn ondergang nabij was. Deze terugkeer tot des Heeren getuigenis was slechts eene laatste sikkering van de levenslamp dezes rijks; vijf en twintig jaren later was Juda in Babel en de prachtige tempel van Salomo een puinhoop. De Hervorming der 16de eeuw daarentegen was bestemd om onder de leuze: „tot de wet en tot de getuigenis“ nieuw levensbloed te storten in de aderen van Europa, ja der geheele Christenheid. Met het oog op den 31sten October mogten deze aanmerkingen niet achterwege blijven.

En nu vers 11—13. De koning hoort de woorden des boeks met ontzetting. Hij scheurt zijne kleeders als een uitwendig teeken van diepen rouw, dat bij hem wél een bewijs was van innerlijke verootmoediging. Men denke aan de gevallen, waarin het dit niet was, b. v. aan den hogepriester Kijafas, toen hij uitriep: „wat hebben wij nog getuigen van noode, gij zelf hebt zijne goldastering gehoord!“ (Matth. 26: 65.) Dat ook deze uitwendige verootmoediging den Heere niet misbaagt leert ons Achabs geschiedenis, die wél zijn kleed maar niet zijn hart scheurde, en toch wordt tot Elia gezegd: (1 Kon. 21: 29) „Hebt gij gezien, dat Achab zich vernederd heeft?“ enz.

Josia zendt dadelijk boden (Hilkia, Ahikam, Achbor, Safan, en 's konings knecht Assja) naar de profetes Hulda; niet om uitlegging van het gelezene te vragen; hij heeft het maar al te goed verstaan; maar omdat hij gevoelt, dat „de grimmigheid des Heeren groot is, dewelke tegen ons onstoken is, omdat onze vaderen niet gehoord hebben naar de woorden dezes boeks, om te doen naar al wat ons voorgeschreven is.“ Hij vermoedt niet alleen, hij gevoelt het, daar moet eene tuchtiging komen na zulk een afval, zoo al niet eene geheele verwerping. Daarover moet de profetes geraadpleegd. En deze, volgens vers 14 de huisvrouw van Salum, den kleinzoon van Harhas, den kleederbewaarder, is dadelijk gereed met een antwoord des Heeren. (Men denke aan hen, die ook op zulk eene wijze den Heer raadpleegden, en gunstige of ongunstige antwoorden ontvingen; Jerobeams huisvrouw bij Ahia, Achab bij Micha enz., aan Saul, die volstrekt geen antwoord kreeg.)

Vers 15—20 bevat dat antwoord, waarin de Heer aan

Josia laat zeggen, „dat Hij kwaad over deze plaats zal brengen, naar al de woorden dezes boeks.“ (Die woorden leest men in Deuteronomium, waar Mozes den zegen en den vloek aan Israël voorhoudt, hoofdst. 27 en 28.) De reden waarom dit kwaad komen zou, ontvouwt de Heer in vers 17, afgoderij. Maar voor Josia in het bijzonder heeft de profetes eene aangenameer boodschap; tot hem zegt de Heer: „Aangaande de woorden, die gij gehoord hebt, omdat uw hart week geworden is, en dat gij voor het aangezicht des Heeren vernederd hebt, en dat gij uwe kleeders gescheurd en voor mijn aangezicht gewend hebt, zoo heb Ik u ook verhoord. Daarom zie, Ik zal u verzamelen tot uwe vaderen, en gij zult met vrede in uw graf verzameld worden, en uwe oogen zullen al het kwaad niet zien, dat Ik over deze plaats brengen zal.“

Zoo blijft er ook hier eene ark over voor dezen Noach; zoo wordt ook deze Loth uit Sodom geleid voordat de verwoesting komt; zoo wordt ook deze Henoch ten hemel opgenomen eer de zondvloed aanbreekt. En het „omdat“ van dit voorregt boven duizenden ligt in (vers 19) het week worden van het hart. Dat is het eersigenoemde, waarop het vernederen, het kleeders scheuren, het weenen volgt. Dat is de ware verootmoediging. Daar zijn harten, die nooit week worden; daar zijn steenen harten (Ezech. 11: 19), daar zijn ook vleesch en harten. Steen is hard en vleesch is zacht. Het steenen hart kan weggenomen worden en een vleesch hart daarvoor in de plaats gegeven. (Ezech. 36: 26.)

Een nieuw hart. Daar is een weenen, dat nog niet het bewijs is van een vernieuwd gemoed, van een week hart. Daar is eene droefheid der wereld, die den dood werkt, maar ook eene droefheid naar God, die eene onberouwelijke bekeering werkt tot zaligheid. (2 Kor. 7: 10.) Dat Josia's droefheid van den echten stemtel was bewijst het slot zijner geschiedenis, zijn ijver voor den Heer, en het luisterrijke Paascheest, dat hij dadelijk daarop vierde, nadat hij zelf „de woorden des boeks“ voor gansch Israël in den tempel had gelezen. Van dat Paascheest staat ons 2 Kron. 35: 18 opgeteekend: „Daar was ook geen Pascha gehouden, van de dagen van Samuel af, en geene koningen van Israël hadden zulk een pascha gehouden, gelijk dat Josia hield.“ Na zulk eene verootmoediging, en zulk ijveren voor den Heer is het ook eerst recht feestvieren. Niet alleen om het pad zuiver te maken, maar ook om het zuiver te houden is het eenige rigtsnoer Gods Woord, Ps. 119: 9.

EENE LIEFELIJKE VRUCHT VAN DE LAATST GEHOUDEN JAARVERGADERING.

Het bestuur ontving deze dagen uit Delfshaven het navolgend schrijven:

WelEdele Heer!

„Op een onzer altates vergadering van Onderwijzers van de Zondagschool te Delfshaven, werd door den afgevaardigde naar de Vergadering van de Zondagschool-Vereeniging te Amsterdam, verslag uitgebragt van de daar verrigte werkzaamheden. Na gewezen te hebben op de groote behoefte van de kas der Zondagschool-Vereeniging, werd door hem voorgesteld, een collecte te houden op de Zondagschool, ten voordeele van de Ned. Zond.-Vereeniging. Dit voorstel werd met algemeene stemmen goedgevonden, en de collecte bragt tot ons aller genoegen een som van f 20 op.“

Vele zijn de blijken van goedkeuring van den zegen die op deze zamenkomst in Vliedzorg rusten. Het bestuur is door dit blijk vooral getroffen. Als de zondagschool-onderwijzers dit voorbeeld wilden volgen om jaarlijks maar eenmaal eene collecte te houden voor de Vereeniging, niet alleen zou deze daardoor finantiel zeer gebaat worden, maar het voordeel zou daarvan gewisselijk tot de zondagscholen zelve terugkeeren.

BERIGT.

Met 10. November verschijnt het nieuwe Kerstboekje voor dit jaar, getiteld: Wat de lichtjes van den Kerstboom ons alzoo voorstellen. De leden die f 5 kontribueren ontvangen daarvan terstond een presentexemplaar. Wij hopen groote bestellingen spoedig te ontvangen.

Kalender en Almanak zijn weder ter perse, en zullen zoodra mogelijk verzonden worden.